

Lausunto Harjamäki-Kasurilan ja Jälänniemen pohjavesialueiden uusista pohjavesialuerajauksista

Kunnanhallitus 19.06.2023 § 142
311/11.00.00/2023

Valmistelija kaavoituspäällikkö Timo Nenonen, puh. 044 740 1410

Lausuntopyyntö

Pohjois-Savon ELY-keskus 15.5.2023

Pohjois-Savon ELY-keskus pyytää lausuntoa Harjamäki-Kasurilan ja Jälänniemen pohjavesialueiden uusista pohjavesialuerajauksista.

Pohjavesialueiden luokittelu

ELY-keskukset vastaavat pohjavesialueiden määrittämisestä ja luokittelusta sekä pohjavesialuetietojen ylläpidosta. Pohjavesialueiden rajauksesta ja luokittelusta säädetään vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) 2 a luvussa sekä vesienhoidon järjestämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen (1040/2006) 2a luvussa. Lain mukaan ELY-keskuksen on muutettava pohjavesialueen rajausta tai luokitusta, jos niihin olennaisesti vaikuttava tieto sitä edellyttää. Pohjavesialueen ja muodostumisalueen rajan määrittämisen tulee perustua parhaaseen saatavilla olevaan hydrogeologiseen tietoon. Tällä tarkoitetaan mahdollisimman ajantasaista, tarkkaa ja perusteellista tietoa alueen geologiasta ja pohjavesiolosuhteista.

Siilinjärven pohjavesialueet

Siilinjärven kunnan alueella on neljä pohjavesialuetta, joiden osalta luokitukset on päivitetty vuonna 2018. Samalla muutettiin rajauksia Autiorannan ja Kärängänmäen pohjavesialueiden osalta. Harjamäki-Kasurilan ja Jälänniemen pohjavesialueiden osalta edellytettiin lisätutkimuksia rajauksien päivittämiseksi.

Pohjavesialueiden tutkimukset

Harjamäki-Kasurilan ja Jälänniemen pohjavesialueilla toteutettiin vuosien 2014–2016 aikana pohjavesialueen geologinen rakennetutkimus ja alueelle laadittiin samassa yhteydessä myös pohjaveden matemaattinen virtausmalli. Vuonna 2023 valmistuneessa jatkotutkimuksessa tehtiin tarkentavia ja täydentäviä tutkimuksia, joiden tuloksena on tullut tarve tarkentaa sekä Harjamäki-Kasurilan että Jälänniemen pohjavesialueiden rajauksia. Pohjavesialueilla tehtiin maaperäkairauksia, maatutkaluotauksia sekä otettiin maaperä- ja pohjavesinäytteitä. Lisäksi tarkistettiin aiempia painovoimamittaustulkintoja sekä päivitettiin alueen kallioperän pintamallia. Jatkotyöt toteutettiin yhteistyöprojektina, jossa mukana olivat Pohjois-Savon ELY-keskus, Väylävirasto, Siilinjärven kunta, Kuopion Vesi Oy ja Geologian tutkimuskeskus (GTK).

Harjamäki-Kasurilan ja Jälänniemen rajausmuutokset

Pohjois-Savon ELY-keskus on tarkistanut Harjamäki-Kasurilan ja Jälänniemen pohjavesialueiden rajaukset uusien tutkimustulosten perusteella. Uudet pohjavesialuerajaukset on muodostettu tutkimusten perusteella niin, että pohjavesimuodostuman pohjaveteen määrällisesti ja laadullisesti vaikuttavat alueet on rajattu pohjavesialueeksi. Pohjavesialueen rajaukset on pyritty tekemään niin, että ne ovat hydrogeologisesti perusteltuja. Lisäksi rajauksia tehtäessä on huomioitu, ettei pohjavesialueeksi rajata alueita, jotka eivät ole pohjavesimuodostumien suojelulle välttämättömiä.

Harjamäki-Kasurilan pohjavesialueen rajausta laajenee esimerkiksi Harjamäen, Vanhan-Pappilan, Kasurilan ja golfkentän alueella. Pohjavesialueen laajennusalueet ovat yhteydessä Harjamäki-Kasurilan pohjavesimuodostumaan ja alueilla muodostuva pohjavesi lisää pohjavesimuodostuman vesimäärää ja vaikuttavat myös pohjavesialueen pohjaveden vedenlaatuun.

Jälänniemen pohjavesialue laajenee länsi- ja pohjoissuuntaan siltä osin kuin alueelta tulee vaikutuksia Jälänniemen pohjavesimuodostumaan. Pohjaveden virtaussuunta sekä pintavalumat ovat uuden pohjavesialuerajauksen sisällä kohti pohjavesimuodostumaa ja lisäävät pohjavesimuodostuman vesimäärää ja vaikuttavat myös pohjavesialueen pohjaveden vedenlaatuun.

Harjamäki-Kasurilan ja Jälänniemen pohjavesialueiden välisen syvän kallioruhjeen aluetta ei ehdoteta pohjavesialueeksi tässä rajaumuutosprosessissa. Tämän pohjavesimuodostuman vedenhankintakelpoisuuden selvittäminen vaatii lisätutkimuksia, kuten pitempiaikaista koepumppausta. Alue saattaa kuitenkin olla tulevaisuuden kannalta erittäin potentiaalinen kunnan vedenhankintaa ajatellen tutkimuksissa saatujen tietojen perusteella. Pohjois-Savon ELY-keskus tulee selvittämään lisätutkimusten toteuttamismahdollisuuksia tällä alueella.

Kuuleminen

Kuulutus Harjamäki-Kasurilan ja Jälänniemen pohjavesialueiden rajaumuutoksista on ollut asiakirjoineen nähtävillä 15.5.–16.6.2023 välisenä aikana kunnan ilmoitustaululla ja verkkosivuilla. Kaikilla on ollut mahdollisuus esittää mielipiteensä ja lisätietoja kuultavana olevista rajaumuutoksista 16.6.2023 mennessä. Kuntaan ei ole tullut kannanottoja tai lisätietoa asiaan kuulemisen aikana.

Jatkotoimet

Pohjavesialueiden rajauksista ja luokituksesta ei tehdä ELY-keskuksessa hallintopäätöstä eikä siitä näin ollen voi valittaa. Pohjavesialueiden tiedot päivitetään ympäristöhallinnon POVET-pohjavesitietojärjestelmään syksyn 2023 aikana, minkä jälkeen muutokset tulevat voimaan.

Liiteaineisto

- Harjamäki-Kasurilan ja Jälänniemen pohjavesialueiden rajaumuutosehdotus. Pohjois-Savon ELY-keskus, 10.5.2023
- Harjamäki-Kasurilan pohjavesialueen rajaumuutoskartta 1:40 000. Pohjois-Savon ELY-keskus, 3.5.2023
- Jälänniemen pohjavesialueen rajaumuutoskartta 1:20 000. Pohjois-Savon ELY-keskus, 3.5.2023
- Siilinjärven kunnan Harjamäki-Kasurilan ja Jälänniemen pohjavesialueiden jatkotutkimukset 2020-2022. GTK, 19.1.2023

Päätöksen vaikutusten ennakoarviointi:

Päätösehdotus

Kunnanhallitus antaa pohjavesialueiden rajausehdotuksiin seuraavan lausunnon:

Kunnanhallitus pitää Harjamäki-Kasurilan ja Jälänniemen pohjavesialueille esitettyjä rajaumuutoksia perusteltuina. Laajennukset on esitetty maltillisesti tutkittuun tietoon perustuen.

Kunnanhallitus muistuttaa, että esitettyjen pohjavesialueiden väliin jäävää pohjavesimuodostumaa ei tule pitää vedenhankintaan soveltuvana pohjavesialueena ennen riittävien selvitysten tekemistä ja alueen soveltuvuuden varmistamista vedenottoon. Pohjavesimuodostuman lisätutkimukset ovat kuitenkin tarpeen myös mahdollisten riskien tunnistamiseksi jo määritellyille vedenhankintaan soveltuville pohjavesialueille.

Päätös

Merkittiin pöytäkirjaan, että kaavoituspäällikkö Timo Nenonen oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän pykälän käsittelyn ajan klo 14:03 - 14:30.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Ulla Santti liittyi kokoukseen tämän pykälän käsittelyn aikana klo 14:13.

Päätösehdotus hyväksyttiin.